

Agrárium 2023

GAZDASÁGSZERKEZETI ÖSSZEÍRÁS

2023. MÁJUS 15. – JÚLIUS 15.

Töltse ki online
a kérdőívet május 31-ig
a felkérőlevélben
megadott tájékoztató
alapján!

<https://maja.ksh.hu>

Általános információk

A Központi Statisztikai Hivatal 2023. május 15. és július 15. között mezőgazdasági gazdaságszerkezeti összeírást hajt végre Agrárium 2023 néven.

Az adatgyűjtés célja, hogy nyomon kövesse a mezőgazdaság szerkezetében bekövetkezett változásokat, illetve pontos és hiteles adatokkal szolgáljon a hazai gazdaságirányítás, az EU és a gazdálkodók számára.

2022. november 7-én az Európai Bizottság elfogadta Magyarország közös agrárpolitikai (KAP) stratégiai tervét, amelynek előkészítéséhez a 2020. évi Agrárcenzus során gyűjtött adatok nagyban hozzájárultak. A 2023. évi gazdaságszerkezeti összeírás a további szakpolitikai tervezéshez is segítséget nyújt.

Az összeírás az ország 941 településén, mintegy 74 ezer gazdaság bevonásával, kizárólag elektronikus úton történik, illetve online kitöltésre is lehetőség lesz.

Az Agrárium 2023 címszavakban:

- **Online kitöltés:** május 15–31.
- **Összeírási szakasz:** június 1. – július 15.
- **Érintett települések száma:** 941
- **Érintett gazdaságok száma:** mintegy 74 ezer

Az összeírásban érintettek két csoportját különböztetjük meg attól függően, hogy teljes, illetve szűkített adattartalmú kérdőívet kell kitölteniük. Meghatározásuk matematikai-statisztikai módszerrel történt.

Az Agrárium 2023 témakörei a következők:

TELJES KÉRDŐÍV

- Földhasználat
- Gyümölcsösültetvények
- Talajművelési módszerek
- Öntözés
- Állatállomány
- Szolgáltatás
- Gépek, berendezések, agrárdigitalizáció
- Gazdasággal összefüggő egyéb tevékenységek
- Munkaerő, generációváltás

SZŰKÍTETT KÉRDŐÍV

- Földhasználat
- Állatállomány
- Szolgáltatás
- Gazdasággal összefüggő egyéb tevékenységek
- Munkaerő, generációváltás

A mezőgazdaság szerkezete

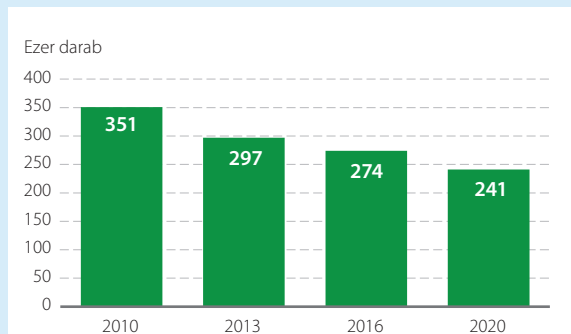
A mezőgazdasági adatgyűjtésekből származó információk segítik a gazdálkodók tervezését, gazdasági döntéseik meghozatalát, emellett támogatják a döntéshozók munkáját, hogy aktuális, részletes és megbízható adatok segítségével a gazdatársadalmat szolgáló intézkedések születhessenek.

Az Agrárcenzus adatai alapján 2020-ban 241 ezer agrárgazdaság működött Magyarországon.

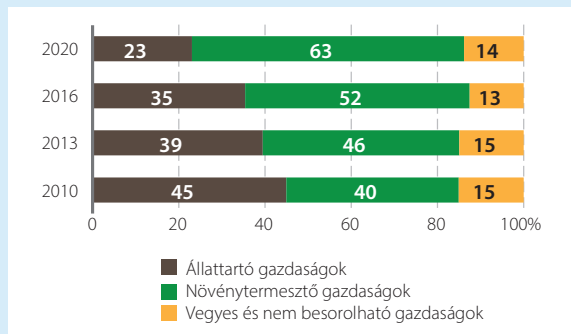
Az Európai Unió támogatási politikája, illetve a gazdasági és társadalmi folyamatok inkább a növénytermesztőknek kedveznek, így arányuk 2020-ra 63%-ra növekedett, miközben az állattartó gazdaságok részesedése jelentősen csökkent.

2010 és 2020 között a 10 hektárnál kisebb területet használók száma 42%-kal csökkent, ezzel párhuzamosan a közepes méretű gazdaságoké (a 10–100 hektárt használóké 6,3, a 100–1000 hektárt használóké 43%-kal) nőtt. Az 1000 hektár feletti területet használó gazdaságok száma a kis gazdaságokénál kisebb mértékben, 21%-kal lett kevesebb.

A mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdaságok száma

A gazdaságok számának megoszlása a gazdálkodás típusa szerint

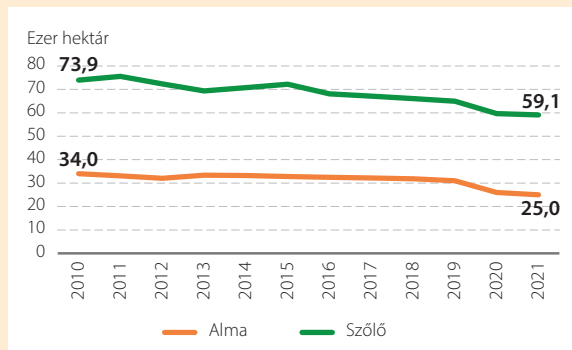
Gyümölcsösültetvények

Magyarországon régi hagyományai vannak a gyümölcsösültetvények összeírásának, a legutolsóra 2018-ban került sor. Az Agrárium 2023 keretében megkérdezzük, hogy milyen gyümölcsfajokkal hasznosítják a gazdálkodók a területüket, az ültetvények korát és állománysűrűségét, illetve például a szőlő fajtáit is.

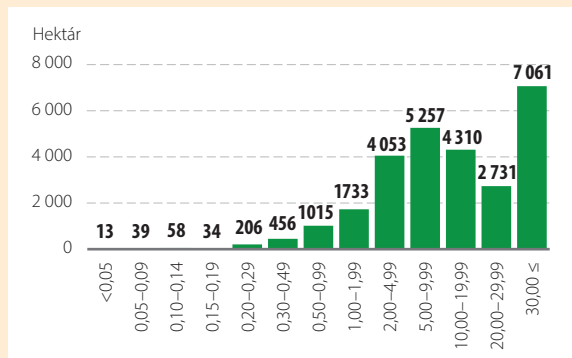
Bár 2010 óta csökkent az ültetvények kiterjedése, továbbra is az alma a legnagyobb területen (25 ezer hektár) termesztett gyümölcsfaj. 2021-re hazánk főbb gyümölcsei közül a kajszi termésterülete (6 ezer hektár) közel másfélszeresére növekedett 2010 óta, míg a körte állandósult, 2,7 ezer hektáros termésterületén kívül a többi gyümölcscső csökkent.

2020-ban az almaültetvények több mint negyede legalább 30 hektár kiterjedésű, míg ötöde 5–10 hektáros volt. Számottevő még a 2–5 és a 10–20 hektár közötti területnagyság is, az 1 hektár alatti ültetvények a teljes terület csupán 6,8%-át teszik ki. A szőlő betakarított területe 2010 óta csökken, 2021-ben 59 ezer hektár volt.

Az alma és a szőlő betakarított területe

Az almaültetvények területe nagyságkategóriáinként, 2020

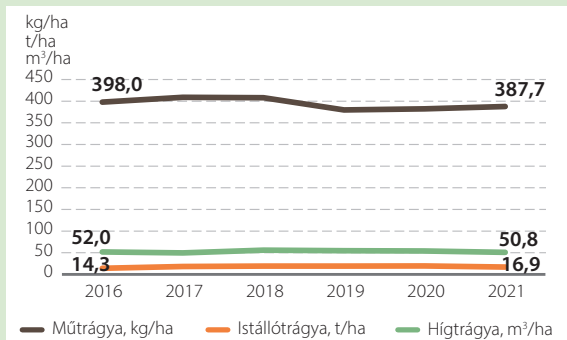

Talajművelési módszerek

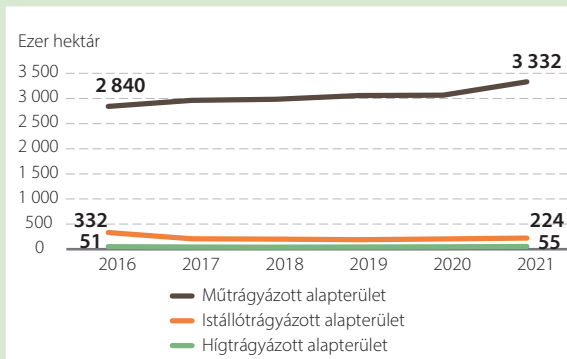
A 2023. évi összeírás során megkerdezzük a drénezett – azaz a talajvíz elvezetését vagy visszatartását és az altalaj öntözését szolgáló talajcsövezéssel érintett – szántóterület nagyságát, valamint az egyes talajművelési módszerek és talajtakarási módok szántóterületen alkalmazott mértékét.

2016-ról 2021-re több mint tizedével (12%-kal) növekedett a trágyázott alapterület nagysága, amihez legnagyobb mértékben az évről évre folyamatosan növekvő műtrágyázott terület járult hozzá (+17%). 2021-re nőtt az egy hektárra kijuttatott műtrágya mennyisége is az előző évhez képest.

Az egy hektárra jutó trágya mennyisége a mezőgazdasági területen, típusonként

Trágyázott alapterület

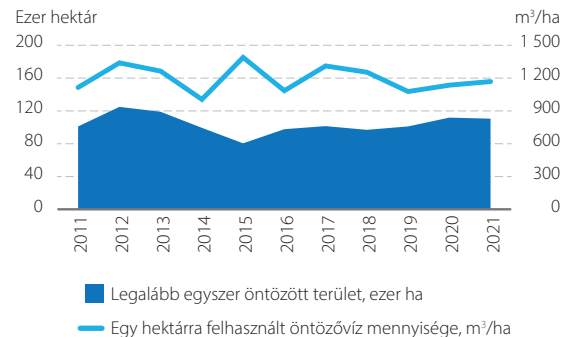
Öntözés

Az egyre gyakoribbá és tartósabbá váló aszályos időszakok jelentős károkat okoznak a mezőgazdaságban. Az összeírás keretében információkat gyűjtünk többek között az elmúlt 3 évben öntözött mezőgazdasági terület nagyságáról, az egyes szántóföldi növények öntözött területéről, talajművelési kategóriánként az öntözhető és az öntözött terület nagyságáról. A kérdőív részletesen kitér az öntözési módszerekre és az öntözővíz forrására is.

A legalább egyszer öntözött terület és a hektáronként felhasznált öntözővíz mennyisége nem változott számottevően az évek során. 2021-ben a legalább egyszer öntözött terület nagysága 111 ezer hektár volt, ami az öntözhető területnek több mint a fele.

Az öntözhető terület kis méretének és hosszú ideje tartó stagnálásának egyik oka, hogy az öntözőrendszerek kiépítésének beruházási költsége csak nagyobb birtokméreten, hosszabb idő alatt térül meg.

Az öntözött terület nagysága és a felhasznált öntözővíz mennyisége

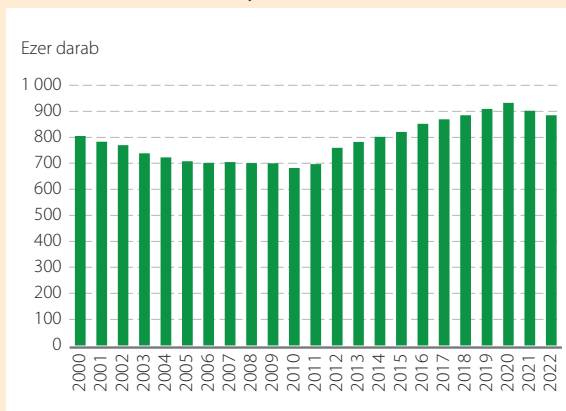

Állatállomány

2010 és 2020 között Magyarország volt az egyetlen európai uniós tagállam, ahol minden évben folyamatosan emelkedett a szarvasmarhák száma, az elmúlt években ugyanakkor némi csökkenés következett be. 2022 végén 885 ezer darab szarvasmarha volt hazánkban. Az állományon belül a tehenek aránya 47%, közel 418 ezer egyed, amelynek kétharmada tej- és kettőshasznú, 140 ezer pedig húshasznú tehen. Az átlagos állomány-nagyság a szarvasmarhák esetében 56 volt, ugyanakkor a medián (középérték) 9 darab. A legjellemzőbb a 3–5 állat tartása, ami a gazdaságok közel negyedénél fordult elő.

A szarvasmarha-állomány alakulása

A sertések száma 2022 végén 2,6 millió alatt maradt. Bár 2020-ban 60 darab volt az egy gazdaság által tartott állatok átlagos száma, a középérték 3 volt. A sertéstartók 37%-a 2, míg 33%-a 3–5 darabot tartott 2020-ban.

A tyúkok száma 2022. december 1-jén 29,1 millió volt, a többi baromfiféle közül a kacsáállomány 2,7 millió, a lúdállomány 614 ezer, míg a pulykaállomány 2,5 millió darabot tett ki.

A 2023. évi gazdaságszerkezeti összeírás természetesen kitér a többi mezőgazdasági haszonállat számára és tartási módjára is.

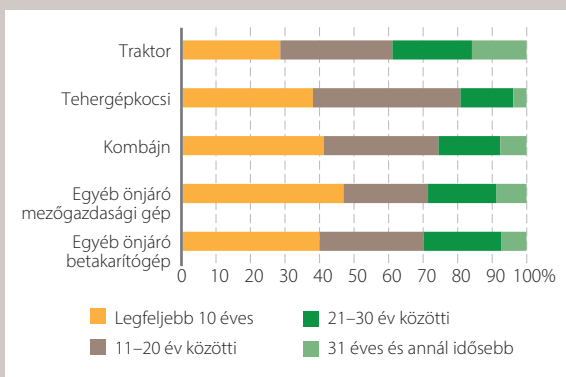

Gépek, berendezések

A gépekről, berendezésekről 2013-ban gyűjtöttünk utoljára információkat. A 2023-as összeírás során kérdéseket teszünk fel többek között az alapgépek tulajdonlásáról és használatáról, a traktorok teljesítménykategóriánkénti számáról, az állattartást szolgáló gépek meglétéről és a precíziós berendezések alkalmazásáról.

A 2013-as adatok alapján a traktorok 72, a tehergépkocsik 62, míg az egyéb önjáró mezőgazdasági gépek 55%-a 10 évesnél idősebb volt. Akkor 121 ezer traktor (az összes gép 78%-a), 16 ezer tehergépkocsi, 11 ezer kombájn és további több mint 7 ezer darab egyéb önjáró gép volt használatban a gazdálkodóknál.

A mezőgazdasági gépállomány korcsoportonkénti megoszlása, 2013

Agrárdigitalizáció

A 2023–2027-es KAP stratégiai tervhez kapcsolódóan a gazdálkodókat több, az agrárdigitalizációt fejlesztő támogatás is segíti.

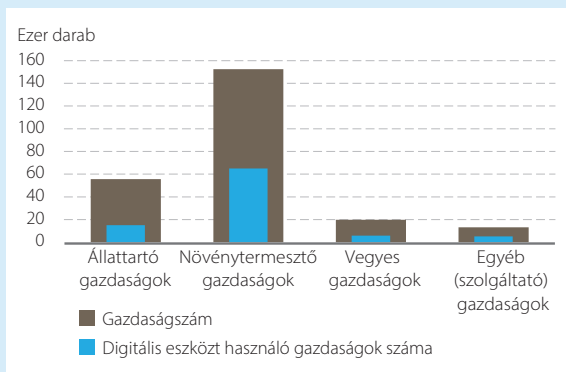
A 2020-as Agrárcenzus adataiból kiderült, hogy a precízióeszköz-használat aránya jóval alacsonyabb, mint a gépek, eszközök elterjedtsége, megléte a gazdaságokban. Saját erőgépe, munkagépe vagy állattartásban használt eszköze országos átlagban a gazdaságok 28%-ának volt, ennek ellenére mindössze 8%-uk használt saját precíziós eszközt.

2020-ban a gazdálkodók 38%-a alkalmazott valamilyen digitális eszközt a gazdaság működtetéséhez, irányításához, precíziós

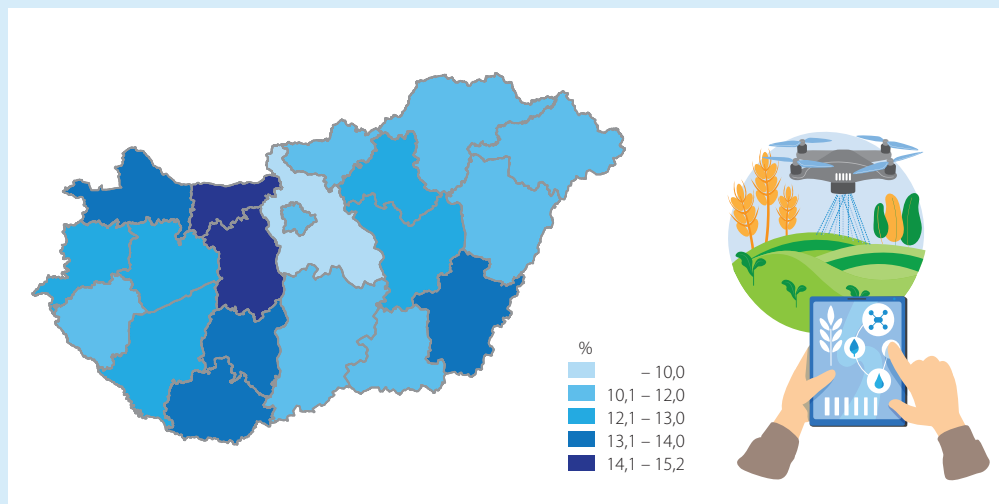
eszközt azonban csupán minden nyolcadik gazdálkodó vett igénybe. A növénytermesztő gazdaságok a digitális és a precíziós eszközök használata terén egyaránt nagyobb arányt képviseltek, mint az állattartók.

Az Agrárium 2023 összeírás során megkérdezzük, hogy a gazdaság bármelyik tagja rendelkezik-e internet-hozzáféréssel, hogyan gyűjtik a gazdálkodás során keletkezett adatokat, vagy éppen milyen vezetői információs rendszereket használnak a gazdaságban. Az agrárdigitalizációs modul részét képezi a precíziós gazdálkodásra vonatkozó kérdéssor is, amely kitér a precíziós eszközök tulajdonlására, tervezett beszerzésére, a működtetésükhöz szerzett szaktudásra, a differenciált munkaműveletekre, illetve a növények precíziós ellenőrzésére szolgáló technikákra.

A digitális eszközök használatának aránya gazdaságtípusonként, 2020

A precíziós eszközök használatának aránya vármegyénként, 2020

Munkaerő, generációváltás

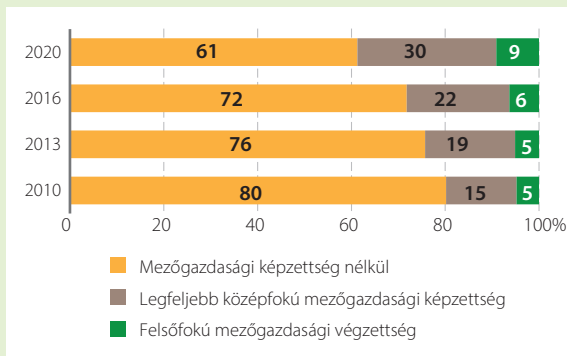
2020-ban a gazdálkodók átlagéletkora 58 év volt, 9,1%-uk pedig felsőfokú mezőgazdasági végzettséggel rendelkezett. A felsőfokú végzettségük aránya a 25 és 44 év közötti korosztályban volt a legmagasabb.

A 2023. évi összeírás során felmérjük, hogy milyen változások történtek a gazdálkodók korösszetételében és legmagasabb mezőgazdasági végzettségüket illetően.

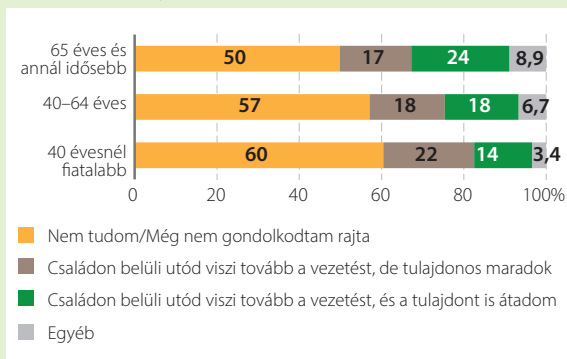
2020-ban a gazdálkodók közel fele nem tudta, vagy nem akart válaszolni arra a kérdésre, hogy tervei szerint mennyi ideig fog még gazdálkodni. Minden ötödik úgy nyilatkozott, hogy legfeljebb már csak 5 évig, minden nyegyedik pedig még több mint 10 évig tervezett gazdálkodni.

2018 és 2020 között a gazdaságok 18%-a, azaz 42 ezer gazdaság részesült vidékfejlesztési támogatásban. Ezek a gazdaságok használták az ország teljes mezőgazdasági területének 70%-át, és tartották a teljes állatállomány 72%-át. 2018 és 2020 között összesen 508 milliárd forint összegű vidékfejlesztési támogatást fizettek ki 12 különböző intézkedés keretében.

A gazdaságok számának megoszlása az irányító képzettsége szerint

A gazdálkodók számának megoszlása életkor-kategóriák és aszerint, hogyan képzelel el a gazdasága jövőjét, 2020

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

www.ksh.hu/agrarcenzusok_gszo

E-MAIL:

agrarstatiztika@ksh.hu

ZÖLDSZÁM:

06 80 44 20 40

(2023. ÁPRILIS 24. – JÚNIUS 5.)

Kérjük, éljen Ön is az online kitöltés egyszerű és kényelmes lehetőségével 2023. május 31-ig.

Előzetes eredmények: 2023. 09. 15.